

TARYBOS REKOMENDACIJA

2017 m. liepos 11 d.

dėl 2017 m. Nyderlandų nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2017 m. Nyderlandų stabilumo programos

(2017/C 261/18)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo ⁽¹⁾, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo ⁽²⁾, ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) 2016 m. lapkričio 16 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2017 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2017 m. kovo 9–10 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino metinėje augimo apžvalgoje nustatytus prioritetus. 2016 m. lapkričio 16 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė Įspėjimo mechanizmo ataskaitą, kurioje Nyderlandai nurodyti kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią dieną Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos; 2017 m. kovo 9–10 d. tą rekomendaciją Europos Vadovų Taryba patvirtino. 2017 m. kovo 21 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos (toliau – euro zonai skirta rekomendacija) ⁽³⁾;
- (2) kaip valstybė narė, kurios valiuta yra euro, atsižvelgdama į glaudžias ekonominės ir pinigų sąjungos šalių ekonomikos sąsajas, Nyderlandai turėtų užtikrinti, kad euro zonai skirtos rekomendacijos būtų visiškai ir laiku įgyvendintos, kaip nurodyta toliau išdėstytose 1–2 rekomendacijose;

⁽¹⁾ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

⁽²⁾ OL L 306, 2011 11 23, p. 25.

⁽³⁾ OL C 92, 2017 3 24, p. 1.

- (3) 2017 m. vasario 22 d. paskelbta 2017 m. Nyderlandų ataskaita. Joje įvertinta Nyderlandų pažanga, padaryta įgyvendinant 2016 m. liepos 12 d. Tarybos priimtas šaliai skirtas rekomendacijas, veiksmai, kurių šalis ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais konkrečiai jai skirtas rekomendacijas, ir Nyderlandų pažanga siekiant nacionalinių tikslų pagal strategiją „Europa 2020“. Į ją įtraukti ir nuodugnios apžvalgos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį rezultatai, kurie taip pat buvo paskelbti 2017 m. vasario 22 d. Remdamasi savo analize, Komisija padarė išvadą, kad Nyderlanduose yra susidarę makroekonominiai disbalansai. Einamosios sąskaitos pertekliaus, išreikšto BVP, trejų metų vidurkis Nyderlanduose yra didžiausias iš visų euro zonos valstybių narių. Iš šio pertekliaus galima spręsti, kad išteklių skirstomi neoptimaliai ir yra galimybių didinti augimą ir gerovę. Namų ūkių disponuojamosios pajamos nukentčia dėl didelio privalomo mokėjimo pleišto. Privačiojo sektoriaus skola, ypač namų ūkių hipotekos skola, yra didelė. Dėl namų ūkių balanso, apimančio daug ilgalaikių įsipareigojimų, mažėja atsparumas finansiniams sukrėtimams. Itin svarbu imtis veiksmų, kad būtų sumažinta neigiamų padarinių Nyderlandų ekonomikai ir, atsižvelgiant į šalies ekonomikos dydį bei tarpvalstybinę svarbą, visai ekonominei ir pinigų sąjungai rizika;
- (4) 2017 m. balandžio 26 d. Nyderlandai pateikė 2017 m. nacionalinę reformų programą ir 2017 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;
- (5) į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas atsižvelgta sudarant 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų (toliau – ESI fondai) programas. Kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013⁽¹⁾ 23 straipsnyje, Komisija, jei tai būtina siekiant remti atitinkamų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą, gali paprašyti valstybės narės peržiūrėti savo partnerystės sutartį ir susijusias programas bei pasiūlyti jų pakeitimų. Kaip naudotusi šia nuostata, Komisija išsamiau nurodė Priemonių, kuriomis ESI fondų veiksmingumas siejamas su patikimu ekonomikos valdymu, taikymo gairėse;
- (6) šiuo metu Nyderlandams taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis ir skolos taisyklė. 2017 m. stabilumo programoje Vyriausybė planuoja padidinti valdžios sektoriaus perteklių nuo 0,5 % BVP 2017 m. iki 1,3 % BVP 2020 m. Vidutinės trukmės biudžeto tikslo, t. y. 0,5 % BVP struktūrinio deficito, bus ir toliau laikomasi su atsarga visą programos laikotarpį. 2017 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2017 m. nukris iki 58,5 % ir bus mažesnis už Sutartyje nustatytą 60 % BVP pamatinę vertę. Vyriausybė planuoja, kad valdžios sektoriaus skolos santykis vėliau dar sumažės – iki 49,3 % BVP 2020 m. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos tos biudžeto projekcijos, yra tikėtinas. Remiantis Komisijos 2017 m. pavasario prognoze, numatoma, kad struktūrinis balansas padidės nuo 0,2 % BVP pertekliaus 2017 m. iki 0,4 % BVP 2018 m., taigi viršys vidutinės trukmės biudžeto tikslą. Prognozuojama, kad valdžios sektoriaus bendroji skola toliau užtikrintai darysis vis mažesnė, nei reikalaujama pagal skolos taisyklę. Apskritai Taryba mano, kad pagal prognozes 2017 m. ir 2018 m. Nyderlandai laikysis Stabilumo ir augimo pakto nuostatų. Be to, kartu laikantis vidutinės trukmės tikslo, dar yra galimybių skatinti potencialų augimą ir vidaus paklausą pasitelkiant fiskalinę ir struktūrinę politiką, įskaitant investicijas į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, ir sudarant sąlygas sparčiau augti realiajam darbo užmokesčiui, taip pat atsižvelgiant į nuolatinį išorės disbalansą;
- (7) pastaruosiu metu augusį užimtumą daugiausia lėmė išaugęs asmenų, įdarbintų pagal laikinąsias darbo sutartis, ir savarankiškai dirbančių asmenų skaičius. Laikiniųjų darbo sutarčių procentinė dalis yra didelė ir toliau auga, taip pat sparčiai daugėja savarankiškai dirbančių asmenų, kurie nesamdo kitų darbuotojų, skaičius, nes labai skiriasi taikomų darbo srities reglamentų, darbuotojų apsaugos ir mokesčių bei socialinės apsaugos teisės aktų nuostatos. Nors imtasi tam tikrų priemonių, dėl kai kurių iš šių veiksmų darbuotojai vis dar finansiškai skatinami pradėti dirbti savarankiškai arba sudaromos palankios sąlygos samdyti darbuotojus pagal laikinąsias sutartis. Tai gali daryti didelį iškraipomąjį poveikį darbo rinkos paribyje esantiems asmenims ir galėjo prisidėti prie šiuo metu pastebimo bendro realiojo darbo užmokesčio augimo sulėtėjimo. Savarankiškai dirbantys asmenys dažniau yra nepakankamai apdrausti invalidumo, nedarbo ir senatvės atveju. Tai ilgainiui galėtų daryti poveikį socialinės apsaugos sistemos

⁽¹⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

tvarumui. Kovos su fiktyviu savarankišku darbu priemonių vykdymo užtikrinimas sustabdytas iki 2018 m. Didelį susirūpinimą toliau kelia migrantų kilmės asmenų užimtumas. Ne ES gimusių migrantų užimtumo lygis yra 20 procentinių punktų žemesnis už Nyderlanduose gimusių asmenų užimtumo lygį – tokį skirtumą tik nedidele dalimi galėjo lemti amžiaus ir išsilavinimo skirtumai;

- (8) namų ūkių taupymo rodiklio augimą pastaraisiais metais iš dalies galima paaiškinti aktyvesniu taupymu antroje pensijų sistemos pakopoje (privalomose privataus papildomo pensijų kaupimo sistemose), kuriam įtakos turėjo ir reguliavimo aplinka. Tinkamas išlaidų ir rizikos pasidalijimo tarp tos pačios kartos asmenų ir tarp kartų užtikrinimas ir kitomis priemonėmis, ne tik priimtomis indeksavimo ir lėšų rezervo taisyklėmis (finansų vertinimo programa), padėtų namų ūkiams paskirstyti savo finansus augimui palankesniu būdu. Vyriausybė paskelbė ketinanti iš esmės reformuoti antrąją pensijų sistemos pakopą, kad būtų padidinta aprėptis ir sukurta skaidresnė, lankstesnė ir aktuariniu požiūriu sąžiningesnė sistema;
- (9) per keletą dešimtmečių nusistovėjęs nelankstumas ir iškreipiamosios paskatos daro įtaką būsto finansavimo ir atskirų sektorių taupymo modeliams. Namų ūkių tendencija bendrąjį hipotekinį išsiskolinimą didinti užstatant būstą iš esmės galima paaiškinti tuo, kad taikomos ilgalaikės fiskalinės paskatos, visų pirma visiškas hipotekos palūkanų atskaitymas iš mokėtinų mokesčių. Nepaisant ekonomikos atsigavimo stiprėjimo, nuo 2012 m. nesimta jokių priemonių šiam klausimui spręsti;
- (10) per krizę labai sumažėjo investavimas, ir nuo tada jis atsigavo tik iš dalies. Panašu, kad investicijų į visą ekonomiką trūkumas yra labai cikliško pobūdžio, jį lėmė būsto rinkos nuosmukis ir pasirinkti fiskalinio konsolidavimo veiksmai. Nors investicijų kliūtys atrodo nedidelės, statybos leidimų gavimo procedūros yra palyginti ilgos. Mažos investicijos į atsinaujinančiųjų išteklių energiją yra susijusios su ankstesne rinkos dinamika, rinkoje vyraujančiu netikrumu ir reglamentavimo veiksniais. Atsižvelgiant į išsilavinimo, akademinį pasiekimų ir ekonominio išsivystymo lygį, viešosios ir privačiosios išlaidos MTTP yra nedidelės, palyginti su geriausių rezultatų pasiekusiomis valstybėmis narėmis. Vyriausybės išlaidos šiai sričiai nesikeičia nuo 2014 m., o privačiosios MTTP išlaidos tebėra nedidelės. Įgyvendinant susijusią 2016 m. rekomendaciją nepadaryta jokios pažangos;
- (11) 2017 m. Europos semestro procese Komisija atliko išsamią Nyderlandų ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2017 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino 2017 m. stabilumo programą, 2017 m. nacionalinę reformų programą, taip pat veiksmus, kurių Nyderlandai ėmėsi atsižvelgdami į ankstesniais metais jiems skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Nyderlandų politikai, bet ir tai, kaip jos atitinka Sąjungos taisykles ir gaires, nes bendrą Sąjungos ekonomikos valdymą būtina stiprinti Sąjungos lygio priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų;
- (12) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2017 m. stabilumo programą ir mano⁽¹⁾, jog tikėtina, kad Nyderlandai laikysis Stabilumo ir augimo pakto;
- (13) atsižvelgdama į Komisijos nuodugnios apžvalgos ir šio vertinimo rezultatus, Taryba išnagrinėjo 2017 m. nacionalinę reformų programą ir 2017 m. stabilumo programą. Jos rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį pateiktos toliau išdėstytose Nyderlandams skirtose 1–2 rekomendacijose,

REKOMENDUOJA Nyderlandams 2017–2018 m. imtis šių veiksmų:

1. Laikantis vidutinės trukmės tikslo naudotis fiskaline ir struktūrine politika, kad būtų skatinamas potencialus ekonomikos augimas ir vidaus paklausa, be kita ko, investicijas į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą. Imtis priemonių likusiems iškraipymams būsto rinkoje ir namų ūkių išsiskolinimui palankiam iškraipymui sumažinti, visų pirma mažinant galimybes hipotekos palūkanas atskaityti iš mokėtinų mokesčių.

⁽¹⁾ Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

2. Pašalinti likusias darbuotojų įdarbinimo pagal neterminuotas darbo sutartis kliūtis. Spręsti labai išaugusio savarankiškai dirbančių asmenų, kurie nesamdo kitų darbuotojų, skaičiaus problemą, be kita ko, mažinant savarankiškai dirbti skatinantį mokestinį iškraipymą, kartu netrukdam verslumui, ir sudarant galimybes savarankiškai dirbantiems asmenims gauti prieinamą socialinę apsaugą. Remiantis vykdomu plataus masto pasirengimo procesu imtis priemonių, kad pensijų sistemos antroji pakopa taptų skaidresnė, skirtingų kartų asmenų atžvilgiu sąžiningesnė ir atsparesnė sukrėtimams. Sudaryti sąlygas skatinti spartesnę realiojo darbo užmokesčio augimą, atsižvelgiant į socialinių partnerių vaidmenį.

Priimta Briuselyje 2017 m. liepos 11 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

T. TÕNISTE
